

Zekâ Oyunları

Selçuk Alsan

Dominolar

Dominoda 28 taş vardır ve taşlar üzerindeki işaretler 0, 1, 2, 3, 4, 5 ve

6'dır. Eğer taşlar üzerindeki işaretler 0 ile 12 arasında olsaydı kaç taşla oynamak gerekirdi?

Hırgüristan

Bir gezgin Hırgüristan denen bir ülkeye gelir. Bu ülkedeki insanlar kavga etmekten iş yapmaya fırsat bulamadıkları için ülkeye böyle tuhaf bir isim konmuştur. Bu ülkede dağda yaşayanlar sürekli yalan söyler, ovada yaşayanlar ise asla yalan söylemez. Gezgin bu ülkenin dilini az bilmektedir; şu kadarını bilmektedir ki "Hır" ve "Gür" sözcüklerinden biri hayır, biri evet anlamına gelmektedir; fakat hangisi hayır, hangisi evet bilmemektedir. Yolda üç kişiye rastlar ve her birine şu iki soruyu sorar: "Şu diğer ikisi ovalı mı?" ve "Şu diğer ikisi dağlı mı?". Her biri her soruya Gür diyerek yanıt verir; yalnız içlerinden birisi ikinci soruyu Hır diyerek yanıtlanır. Gür ne anlama gelmektedir.

Yasemin Kokan Otel

Cin Ruhü tatil için gittiği deniz kıyısında iyi bir otel arıyordu. Turizm bürosunda kendisine şu bilgiler verildi: 1) Yemekleri nefis olan otellerin hizmetçileri güzeldi. 2) Yıl boyu açık olan bütün oteller denize baki-

yordu. 3) Ucuz otellerin yemekleri berbattı. 4) Yüzme havuzu olan otellerin odaları yasemin kokuyordu. 5) Hizmetçileri çirkin olan oteller yılın birkaç ayı açık olanlardı. 6) Ucuz otellerin hiçbiri köpek kabul etmiyordu. 7) Yüzme havuzu olmayan oteller denize de bakmıyordu.

Cin Ruhü yanında köpeği Ruh'la gelmişti. Cin Ruhü ve Ruh, yasemin kokan bir odada uyuyabilecekler mi? (Cin Ruhü'nün çocukluk sevgilisinin adı Yasemin'di de).

En Çok Yiyen

Bir ülkede beş yüksek bürokrat, yuvarlak bir masanın etrafında, saatin dönme yönünde takma adlarının alfabe sırasıyla oturduklar: Allahlık, Bataklık, Cennetlik, Deveci ve Ecinni. Amaçlarından en iyici olanını seçmektir. Birinci turda tabii kimse kendi adını yazmadı ve her biri, sol komşusunun adını yazanın adını yazdı. Tabii kimse seçilemedi. Peki ama kim kimin adını yazmıştı?

Ölümsüz At

Resimdeki 6 parçayı öyle düzenleyiniz ki, dörmala koşan bir at ortaya çıksın. (Sam Lloyd'un yanıtı en hayret uyandıran ve akla kolay gelmeyen bilemedisi. Lloyd, Bilmeceler Ansiklopedisi'nde bu at bilemedisinden 1 milyar adet sandığını yazmıştır. O kadar umulmadık ve güzel bir çözüm ki biz ona Ölümsüz At adını taktık. Büyük problem üstadı Amerikalı Sam Lloyd'u (1841-1911) sonsuza götüren at.)

Mantık Problemlerinin Şahı: İki Kızın Esrarı

Bir apartmanda Pierre ve Serge adında iki matematikçi oturmaktadır. Bir gün her ikisi merdivenlerden inerken bir komşu kadınla karşılaşırlar; bu kadın uzun süredir bu "akıllı" aydınlarla yanıt veremeyecekleri bir soru sormak atışıyla yanmaktadır; yaklaşıp ve Serge'e bir kağıt uzatarak "İşte arkadaşım Gloria'nın iki kızının yaşlarının toplamı", Pierre'e bir kağıt uzatarak "İşte Gloria'nın iki kızının yaşlarının çarpımı" der ve sorar: "Bulun bakalım akıllı baylar kızların yaşını". Pierre "Bu çarpım yanıt verebilmem için yetersiz" ve Serge "Bu toplam yanıt veremeye yetmiyor" der. Komşu kadın alayla "Baylar, beni hayal kinkliğine uğrattınız; ben de sizi matematikçi sanıyordum" derken Pierre "Şimdi anladım. Size bu iki kızın yaşlarını vereceğim" der. Glo-

ria'nın iki kızının yaşları nedir? (İpucu: Pierre, Serge "bilemiyorum" dedikten sonra problemi çözüyor).

Dondurmalar

İra, Vitya ve Kolya dondurma ismarladılar. Her biri bir porsiyon meyve-

li - bir porsiyon kaymaklı - bir porsiyon çukulatalı dondurma yedi. Fakat bu az gelmişti. İra bir porsiyon meyveli, Vitya bir porsiyon kaymaklı ve Kolya bir porsiyon çukulatalı ismarladı. Çıkarken İra 70, Vitya 80 ve Kolya 90 kopek ödedi. Her bir dondurma kaçaydı?

Venus'de Cıvalı Barometre

Venus yüzeyinde atmosfer basıncı 10.3 megapaskal'dır (1 paskal=1 m²'ye 1 Newton basınç; 1 Newton=1 kg'a 1 m/saniye² ivme veren kuvvet; mega = 1 milyon). Venus'ün yerçekimi ise, Dünya'ya göre 1.2 kere azdır. Venus'de cıva kaç metreye kadar çıkar?

Marşandizin Uzunluğu

45 km/saat hızla giden bir marşandizin 60 m. uzunlukta istasyondan geçişi 15 saniye alıyor. Marşandizin uzunluğu bulunuz. (Geçiş süresinin tanımı: Lokomotifin istasyona girişinden son vagonun istasyondan çıkışına kadar geçen süre).

Siyam Bahkları

Siyam'da iki tip kavgacı balık vardır: Büyüğüne kral balığı, küçüğüne şeytan balığı denir. Bir kral balığı bir veya iki şeytan balığını birkaç saniyede haklar. Fakat üç şeytan balığı bir kral balığı ile saatlerce kavga edebilir, sonuç beraberliktir. Dört şeytan balığı bir kral balığını tam 3 dakikada öldürür, sayıları

arttıkça bu süre de o oranda kısalır. Örneğin altı şeytan balığı bir kral balığını 2 dakikada öldürür (ters orantı).

Eğer dört kral balığı ile on üç şeytan balığı karşılaşırsa, hangi taraf ne kadar zamanda yener? (Yengi için gerekli minimum zamanı bulunuz).

Su Dolu Fincan

Ağızına kadar suyla dolu bir fincanın içine suyun dibine giden bir cisim atılıyor ve bu cismin hacmi kadar su taşp dışarı akıyor. Bardağın ağırlığı arttı mı, azaldı mı, aynı mı kaldı?

Tavşan Problemi

Bu fevkalde ünlü ve uygulamaları olan bir problemdir. Basit bir matematik gerektirmesine rağmen, harikula-

de sonuçlar vermektedir. Elimizde yeni doğmuş bir dişi ve bir erkek tavşan var. Doğumundan tam iki ay sonra dişi tavşan bir erkek, bir dişi yavru doğuruyor ve ondan sonra her ay bir erkek, bir dişi yavru doğurmaya devam ediyor. Dünyaya gelen her dişi ve erkek tavşan çifti, problemin en başında sözünü ettiğimiz ilk tavşan çiftinin yaptığını yapıyor; yani her tavşan çifti doğumundan iki ay sonra bir erkek, bir dişi yavru yapıyor ve ondan sonra her ay bir erkek, bir dişi yavru yapmaya devam ediyor. Bir yıl sonra toplam olarak elde kaç tavşan çifti olacaktır?

Elmalar ve Armutlar

Mağazanın vitrininde üçgen biçiminde dizilmiş elmalar ve armutlar bulunuyor. Üçgenin bize bakan tepesinde bir elma, 2. sırada iki armut, 3. sırada 3 elma, 4. sırada 4 armut... var. Böyle n. sıra varsa vitrinde kaç elma ve kaç armut vardır?

İki Bisiklet

İki arkadaş gece yanyana bisikletle gidiyorlar. Hızları eşit. Birinin bisikleti büyük tekerlekli, diğerinin küçük tekerlekli. Hangisinin farı daha kuvvetli parlarsın?